

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové ve věci

žalobkyně: **Mgr. A. Z.**
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Trnkou
se sídlem Opletalova 983/45, Praha 1

proti

žalované: **Česká lékárnická komora**
se sídlem Rozárcina 1422/9, Praha 4
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Švejnohou
se sídlem Korunní 2569/108, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 13. 6. 2023, č. j. 969/ČR/2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Obsah žaloby

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým Čestná rada žalované shledala žalobkyni vinnou ze spáchání disciplinárního deliktu spočívajícího v závažném porušení povinností člena žalované uvedených v § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, v § 7 odst. 1 písm. a) Organizačního řádu žalované, v § 14 odst. 1 věta první, odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v § 79 odst. 6 ve spojení s § 8 odst. 8 a § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech, v § 22 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, a v bodě 12) Etického kodexu žalované.
2. První porušení povinností spočívalo v tom, že žalobkyně jako vedoucí lékárník odloučeného oddělení výdeje léčiv a prostředků zdravotnické techniky u sv. Mikuláše provozovaného společností LÉKÁRNA TĚŠANY s.r.o., jako poskytovatelem zdravotních služeb, a jako odborný zástupce tohoto poskytovatele přinejmenším v období od 8. 9. 2022 do 13. 3. 2023 připustila nesprávné vedení skladové evidence léčivých přípravků spočívající v evidenčním nenaskladnění dodaných léčivých přípravků uvedených na specifikovaných dodacích listech a dále připustila zacházení s těmito léčivými přípravky v rozporu se zákonem č. 378/2007 Sb., když nebyl proveden v lékařském informačním systému záznam a inspektorům žalované nebyl předložen žádný doklad o řádném nakládání s těmito léčivými přípravky způsobem přípustným dle zákona č. 378/2007 Sb.
3. Druhé porušení povinností spočívalo v tom, že žalobkyně jako odborný zástupce poskytovatele zdravotních služeb společnosti LÉKÁRNA TĚŠANY s.r.o., provozujícího lékárnu Čejkovice, přinejmenším v období od 8. 2. 2023 do 13. 3. 2023 připustila nesprávné vedení skladové evidence léčivých přípravků v předmětné lékárně spočívající v evidenčním nenaskladnění dodaných léčivých přípravků uvedených na specifikovaných dodacích listech a sama zacházela s těmito léčivými přípravky v rozporu se zákonem č. 378/2007 Sb., když tyto léčivé prostředky odvezla z předmětné lékárny neznámo kam, aniž by byl proveden v lékařském informačním systému záznam a inspektorům žalované předložen doklad o řádném nakládání s těmito léčivými přípravky způsobem přípustným dle zákona o č. 378/2007 Sb.
4. Za uvedené skutky uložila žalovaná žalobkyni disciplinární opatření dle § 18 odst. 3 písm. c) zákona č. 220/1991 Sb. spočívající ve vyloučení žalobkyně z komory.
5. Žalobkyně v žalobě uvedla, že Čestná rada žalované učinila nesprávný skutkový závěr, že ve vztahu ke druhému porušení povinností je žalobkyně usvědčována tvrzením Mgr. A. L. v postavení vedoucího lékárníka, která žalobkyni označila za hlavního aktéra nelegálního nakládání s léčivými přípravky, tedy že nenaskladněné léčivé přípravky odváží mimo lékárnou a dále s nimi sama manipuluje (str. 10 napadeného rozhodnutí). Čestná rada žalované v souvislosti s tím poznamenala, že žalobkyně je osoba mající přímý hospodářský prospěch z tržeb provozovatele předmětné lékárny. Tento závěr je v rozporu se správním spisem a provedenými důkazy, zejména se zápisem o provedení dílčí kontroly lékárny Čejkovice ze dne 13. 3. 2023. V označeném zápisu je pouze konstatováno: „*léky údajně odvezeny Mgr. Z. bez jakékoliv evidence v LIS*“. Žalobkyně upozornila, že se nejedná o zápis svědecké výpovědi Mgr. L., nýbrž o konstatování skutečností údajně zjištěných inspektory žalované. Žalobkyně na jednání před Čestnou radou žalované dne 13. 6. 2023 při své výpovědi popřela, že by léčivé přípravky odvážela z lékárny neznámo kam. Čestná rada

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

žalované o toto skutkové zjištění opírá nejen svůj závěr o vinně žalobkyně, ale i o jejím přímém úmyslu.

6. Ve vztahu ke druhému porušení povinností byla žalobkyně v pozici odborného zástupce, který dle § 14 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb. odpovídá za odborné řízení poskytování zdravotních služeb, a nikoliv za zacházení s léčivy v souladu se zákonem č. 378/2007 Sb., pročež nemůže nést za vytýkané jednání odpovědnost.
7. Žalobkyně též rozporovala závěr žalované, že porušila bod 12) Etického kodexu žalované. Podle něj je povinností lékárníka znát a dodržovat předpisy pro výkon tohoto povolání včetně vnitřních stavovských předpisů žalované. Žádný z provedených důkazů ani jakákoli jiná skutečnost nenaznačuje, že by žalobkyně příslušné právní předpisy neznala.
8. Žalobkyně považovala uloženou sankci za nepřiměřenou a její odůvodnění za nepřezkoumatelné. Poukázala na čl. 26 Listiny základních práv a svobod zaručující právo na svobodnou volbu povolání. Návazně na to je zakázáno ukládání likvidačních a nepřiměřených pokut (nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 a sp. zn. Pl. ÚS 416/04).
9. Čestná rada žalované sankci odůvodnila na str. 11 a 12 napadeného rozhodnutí s tím, že nepostačuje uložení pokuty ani podmíněného vyloučení z komory. Žalobkyně považovala zdůvodnění neuložení méně přísné sankce za nedostatečné, přičemž zdůraznila, že žalovaná doposud přistupoval k nepodmíněnému vyloučení z komory jen výjimečně a v odlišných případech, čímž porušila zásadu legitimního očekávání.
10. Jak již žalobkyně zmínila, přímý ani nepřímý úmysl žalobkyně ve vztahu k vytýkaným jednáním nebyl prokázán, přitom se forma zavinění značnou měrou projevila v přísnosti sankce.
11. Čestná rada žalované se nezabývala polehčujícími okolnostmi, tedy absencí škodlivého následku (nedošlo k poškození zdraví), upřímnou lítostí žalobkyně, jež se potýkala se zdravotními i rodinnými problémy, či skutečností, že žalobkyně nebyla doposud disciplinárně trestána.
12. K tvrzení Čestné rady žalované, že se uložené disciplinární opatření nevymyká dosavadní praxi, a to s odkazem na rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 26. 11. 2018, č. j. 759/ČR/2018, které taktéž uložilo vyloučení z komory, žalobkyně podotkla, že se nejedná o skutkově obdobný případ. V daném případě stěžejní disciplinární delikt spočíval ve vydávání léků na lékařský předpis nelékárníky mimo prostory lékárny, přičemž tamější disciplinárně obviněná doznala, že o této praxi věděla a sama ji realizovala. Závažnost jednání tamější disciplinárně obviněné byla zvýšena tím, že proti ní již proběhlo disciplinární řízení za obdobné jednání.
13. Žalobkyně měla za to, že i pokud by jí vytýkané jednání naplňovalo formální znaky disciplinárního deliktu, nenaplňovalo by materiální znak, tj. vyšší stupeň škodlivosti porušující či ohrožující zájem společnosti, neboť nebyl prokázán ke každému vytýkanému jednání.
14. Závěrem žalobkyně navrhla případnou moderaci trestu soudem.

Vyjádření žalované

15. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

16. Ohledně vyhodnocení zápisu o provedení dílčí kontroly lékárny Čejkovice a tvrzení Mgr. L. vyjádřila přesvědčení, že nejde o otázku přezkoumatelnosti rozhodnutí, nýbrž vyhodnocení provedených důkazů. Předmětný zápis je listinným důkazem, v němž jsou zaznamenány skutečnosti zjištěné inspektory žalované a vyjádření vedoucího lékárníka ke zjištěným nedostatkům. Vedoucí lékárník poskytuje inspektorům žalované součinnost a podepisuje zápis jako důkaz toho, že souhlasí s jeho obsahem.
17. Pokud tedy inspektoři žalované zjistí při kontrole určitý nedostatek, dají vedoucímu lékárníkovi prostor se k němu vyjádřit. Mgr. L. uvedla, že evidenčně naskladněné léky byly odvezeny z lékárny žalobkyní. Mgr. L. přitom byla jediným personálem lékárny přítomným v průběhu kontroly. Předmětný zápis nezaznamenává svědeckou výpověď, ale bezprostřední reakci vedoucí lékárnice na otázku, kam se poděly evidenčně naskladněné, leč nepřítomné léky.
18. Při hodnocení důkazů žalovaná předmětný zápis vyhodnotila jako věrohodnější důkaz než účastnickou výpověď žalobkyně. Jde o situaci dvou protichůdných skutkových tvrzení, z nichž jedno je vysloveno jako bezprostřední reakce, bez předchozího rozmyšlení či konkrétní představy negativních právních důsledků, které může vyvolat, a to osobou, která se tohoto jednání přímo aktivně neúčastnila, oproti tvrzení žalobkyně, která měla dostatek času na přípravu a promyšlení své procesní obrany a která má na výsledku řízení osobní zájem.
19. Právě uvedené závěry se do značné míry uplatnily i při posouzení otázky zavinění. Formu úmyslného zavinění Čestná rada žalované dovodila u prvního porušení povinností z toho, že se v osobě žalobkyně kumulovala funkce odborného zástupce, vedoucího lékárníka a zároveň jednatele a jediného společníka provozovatele předmětného odloučeného oddělení výdeje léčiv, a tedy zde nebyl nikdo jiný, kdo by se popsaneho jednání mohl účastnit či na něm mít zájem. Ostatně zde žalobkyně nedostatek prokázaného zavinění žalované ani nenamítá. V případě druhého porušení povinností je forma zavinění dovozena ze zápisu z dílčí prohlídky lékárny, resp. z vyjádření Mgr. L.
20. Neobstojí námitka žalobkyně, že z pozice odborného zástupce neplyne odpovědnost za zákonné a odborné zacházení s léčivy, ale pouze za odborné řízení poskytování zdravotních služeb. Je-li odpovědností odborného zástupce dle § 14 odst. 1 a 3 zákona č. 372/2011 Sb. převážně správné nastavení procesů v jím vedené lékárně a dohled nad jejich dodržováním, pak se tomuto posláním jistě zpronevřuje ten, kdo se v takové lékárně osobně dopouští protiprávní činnosti.
21. Co se týče otázky porušení bodu 12) Etického kodexu žalované, žalovaná zdůraznila, že dle tohoto ustanovení je třeba příslušné předpisy znát a dodržovat, přičemž přinejmenším ve druhém případě žalobkyně selhala.
22. Pokud jde o přiměřenost disciplinárního opatření, žalovaná měla za to, že napadeným rozhodnutím sice je zasahováno do práva žalobkyně na svobodnou volbu povolání, jedná se však o zásah opodstatněný a přiměřený. Přístup k profesi lékárníka je vzhledem k odborným nárokům na její výkon a k vysoké odpovědnosti s ní spojené omezen zákonem a stavovskými předpisy. Závažnost protiprávního jednání žalobkyně vykonávající odpovědné funkce vedoucího lékárníka a odborného zástupce přesvědčila žalovanou o tom, že se žalobkyně v důležitých bodech míjí s minimálními kvalitami a požadavky kladenými na lékárníky, a tím spíše na lékárníky působící ve funkcích zvýšené zodpovědnosti, a zvolená sankce je jediným prostředkem, který má žalovaná k dispozici, Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

aby takové osobě zabránila lékárnické povolání nadále, resp. na dalších 5 let, vykonávat. Dočasná „likvidační“ povaha ve vztahu k výkonu profese lékárníka tak není skrytým postranním účinkem, ale jejím přiznaným cílem.

23. Není pravda, že Čestná rada žalované nepřihlédla k polehčujícím okolnostem. Tvzení žalobkyně o absenci škodlivého následku selhává v představivosti možných dopadů jejího jednání a v rozsahu zájmů chráněných zákonem č. 378/2007 Sb. Smyslem protiprávního nenaskladnění léčiv je jejich další reexport či jiné protiprávní zacházení s nimi mimo předmětnou lékárnu. Takové jednání má zásadní negativní dopady na systémové úrovni, což narušuje férovou hospodářskou soutěž mezi provozovateli lékáren, jejíž zachovávání je přikázáno mj. v bodu 8) Etického kodexu žalované, a dále, což je ještě závažnější, může vést k nedostatku léčivých přípravků na předpis na českém trhu. To ve svém úhrnu nepoškozuje zdraví pacientů o nic méně než neodborný výdej léčiv v lékárnách. Oba tyto dopady přitom nejsou nepodloženou spekulací žalované, ale vychází z dat Státního ústavu pro kontrolu léčiv, jak je patrné mj. ze studie zveřejněné na stránkách Českého rozhlasu. Jednání žalobkyně nicméně může ohrožovat přímo i zdraví pacientů, když se evidencně nenaskladněné léčivé přípravky vytrácejí ze systému a je znemožněna jejich retrakce v případech zjištěné závadnosti.
24. Čestná rada žalovaná nedošla k závěru, že by žalobkyně nad svým jednáním projevila lítost, když jej během disciplinárního řízení popírala s tím, že šlo o pouhou chybu v evidenci. Stejně tak Čestná rada žalované nepřihlédla k tvrzení žalobkyně ohledně jejího zdravotního stavu, neboť se obou jednání dopouštěla úmyslně, tedy nelze spáchání disciplinárního deliktu dávat do příčinné souvislosti s vlivem tíživých osobních poměrů [*per analogiam* § 41 písm. e) trestního zákoníku]. Skutečnost, že žalobkyně nebyla dosud disciplinárně trestána, žalovaná do své úvahy zahrнула, ale dospěla k závěru, že samotná tato okolnost nemůže vést k uložení mírnějšího trestu, když v obou případech nešlo o delikt spáchaný z nezkušenosti či neznalosti předpisů, ale o úmyslnou, dlouhotrvající protiprávní činnost.
25. Vytýká-li žalobkyně Čestné radě žalované nesoulad uloženého disciplinárního opatření s její dosavadní rozhodovací praxí, pak se mylí. Dle žalované je odkaz žalobkyně na rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 26. 11. 2018, č. j. 759/ČR/2018, nesmyslný, jde o skutkově zcela odlišné případy. Žalobkyně ničím nepodložila svou tezi, že v jiných, obdobných případech Čestná rada žalované postupovala jinak. Žalovaná poznamenala, že se v minulosti s případy srovnatelnými s kauzou žalobkyně nesetkávala.
26. V nedávné době však vznikla bohatá rozhodovací praxe ve věcech skutkově takřka totožných, jako je případ žalobkyně. Přinejmenším od počátku roku 2023 se disciplinární orgány začaly zabývat novou vlnou protiprávní činnosti lékárníků spočívající v nesprávném vedení evidence léčivých přípravků (nenaskladňování) a v dalším nezákonném nakládání s léčivy bez jejich evidence, která je typicky motivovaná cenovou arbitráží při reexportu určitých léků na zahraniční trhy, tedy vidinou snadného zisku. Tato činnost deformuje trh s léčivy, poškozuje výrobce léků a přeneseně pak české pacienty, kteří čelí nedostatku léků. Vedle toho poškozuje i provozovatele lékáren, kteří svou profesi vykonávají v souladu s právními předpisy. Z důvodu této bezprecedentní eskalace závažné protiprávní činnosti ohrožující důvěryhodnost lékárnické profese, došlo u žalované k rozvoji rozhodovací praxe, resp. k zvýšení nápadu velmi závažných disciplinárních kauz, kdy ukládání trestu podmíněného či nepodmíněného vyloučení z komory již není výjimečným krokem, jako tomu bylo v minulosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

27. Žalovaná sdělila, že od počátku roku 2023 ke dni 12. 3. 2024 vyloučila v disciplinárním řízení za tento druh deliktu 18 členů, z toho 8 podmíněně a 10 nepodmíněně. Vzhledem k mantinelům stanoveným v § 18 odst. 3 zákona č. 220/1991 Sb., zejména pak k horní hranici výše pokuty, nemá žalovaná k dispozici jiný účinný nástroj, jak této mimořádně závažné činnosti zabránit.

Jednání před soudem

28. Při jednání dne 21. 10. 2024 žalobkyně i žalovaná setrvaly na svých procesních stanoviscích, odkázaly na svá písemná podání a shrnuly svou argumentaci. Žalobkyně poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2020, č. j. 4 As 57/2020-49, Sb. NSS 4092/2020. Žalovaná podotkla, že v posledních dvou letech přistoupila k deseti vyloučením z komory za shodný disciplinární delikt, přičemž zdejší soud již tři obdobné žaloby zamítl.
29. Soud zamítl důkazní návrh žalobkyně – její účastnický výslech. Soud považoval provedení důkazu za nadbytečné, pro posouzení věci postačuje obsah správního spisu, neboť žalobkyně měla možnost se ve správním řízení vyjádřit k tvrzení Mgr. L. a vymezit se vůči němu.

Posouzení žaloby soudem

30. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, jež jeho vydání předcházelo, v mezích žalobních bodů, jimiž je vázán, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].
31. Po posouzení věci dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
32. Podle § 9 odst. 2 písm. a) zákona č. 220/1991 Sb. *každý člen komory má povinnost vykonávat své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným zákony* [obdobně § 7 odst. 1 písm. a) Organizačního řádu žalované].
33. Podle § 14 odst. 1 věta první zákona č. 372/2011 Sb. *odborný zástupce odborně řídí poskytování zdravotních služeb*.
34. Podle § 14 odst. 3 zákona č. 372/2011 Sb. *odborný zástupce musí vykonávat svou funkci v rozsahu nezbytném pro řádné odborné řízení poskytovaných zdravotních služeb. Stejná osoba nemůže vykonávat funkci odborného zástupce pro více než 2 poskytovatele*.
35. Podle § 8 odst. 8 zákona č. 378/2007 Sb. *zacházet s humánními léčivými přípravky jinak než v souladu s tímto zákonem je zakázáno*.
36. Podle § 79 odst. 6 zákona č. 378/2007 Sb. *poskytovatel lékárenských zdravotních služeb musí mít pro každou lékárnou ustanovenou nejméně 1 osobu se specializovanou způsobilostí farmaceuta (dále jen „vedoucí lékárník“) odpovědnou za to, že zacházení s léčivy v lékárně odpovídá tomuto zákonu. Vedoucím lékárníkem může být poskytovatel lékárenských zdravotních služeb, pokud splňuje kvalifikační požadavky podle věty první. V lékárně po dobu jejího provozu musí být vždy přítomen vedoucí lékárník nebo jím pověřený farmaceut. Stejná osoba může být ustanovena vedoucím lékárníkem jen pro jednu lékárnou*.
37. Podle § 82 odst. 3 písm. e) zákona č. 378/2007 Sb. *provozovatelé oprávnění k výdeji podle odstavce 2 vedou úplnou a průkaznou evidenci skladových zásob, příjmu a výdeje léčivých přípravků uvedených v § 75 odst. 1 písm. a) a b) po jednotlivých položkách umožňující rozlišit*

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

lékovou formu, množství léčivé látky obsažené v jednotce hmotnosti, objemu nebo lékové formy, typ obalu a velikost balení léčivého přípravku, včetně kódu léčivého přípravku, pokud byl Ústavem nebo Veterinárním ústavem přidělen, a uchovávají tuto evidenci po dobu 5 let (podrobnosti jsou uvedeny v § 22 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 84/2008 Sb.).

38. Podle bodu 12) Etického kodexu žalované *povinností lékárníka je znát a dodržovat předpisy pro výkon tohoto povolání včetně vnitřních stanovských předpisů Komory.*
39. Soud úvodem konstatuje, že k prvnímu porušení svých povinností žalobkyně v žalobě neuvedla ničeho, tedy spáchání daného disciplinárního deliktu, včetně rozsahu a formy zavinění, nevyvrací.
40. Pokud jde o druhé porušení povinností žalobkyně, soud odkazuje na rozsudek sp. zn. 4 As 57/2020, který ovšem vykládá jinak než žalobkyně. Dle jeho bodu 41: *„Úkolem odborného zástupce je tak výhradně řádné odborné řízení předmětné lékárny, které spočívá v metodickém vedení a nastavení potřebných preventivních a kontrolních mechanismů, a nikoli v každodenním dohledu nad způsobem nakládání s léčivy jednotlivými farmaceuty. Za dodržování právních předpisů při běžné činnosti lékárny jsou totiž primárně odpovědní lékárníci a jejich vedoucí, ve vztahu k němuž je tato skutečnost výslovně zdůrazněna v ustanovení § 79 odst. 6 zákona o léčivech, které navíc vyžaduje přítomnost vedoucího lékárníka či jím pověřeného farmaceuta v lékárně po dobu jejího provozu. Za porušení povinností odborného zástupce naplňující skutkovou podstatu disciplinárního deliktu tak nelze považovat jednotlivá pochybení jiných farmaceutů při zacházení s léčivy v lékárně, nýbrž jen závažné nedostatky v odborném řízení její činnosti. Odborný zástupce ostatně z logiky věci nemůže být disciplinárně odpovědný za všechny nedostatky v běžném provozu lékárny, neboť jim nelze nikdy bezesbýtku předejít ani v případě, kdyby v rámci odborného řízení lékárny zavedl veškerá rozumná opatření k předcházení všech myslitelných pochybení. Z těchto důvodů zákonodárce nezakotvil objektivní odpovědnost odborného zástupce za protiprávní nakládání s léčivými přípravky v příslušné lékárně ani tak učinit nemohl, neboť držiteli uvedené funkce na rozdíl od vedoucího lékárníka (či jím pověřeného farmaceuta) nestanovil povinnost osobní přítomnosti v lékárně ani povinnost dohlížet na dodržování právních předpisů při jejím každodenním provozu.“* (zvýraznění doplněno soudem).
41. Soud akcentuje, že se v případě druhého porušení povinností žalobkyně nejednalo o jednorázový případ evidenčního nenaskladnění léčivých přípravků, ale o opakované, delší dobu trvající jednání, z čehož lze dovozovat systematickosti postupu žalobkyně. Soud podotýká, že žalobkyně sice popírala, že léčivé přípravky odvezla neznámo kam (k tomu viz níže), ovšem skutečnost, že měla léčivé přípravky evidenčně naskladňovat namísto vedoucí lékárnice Mgr. L., v žalobě nerozporevala. Soudu je přitom z jeho činnosti známo, že je u zdejšího soudu vedeno řízení o žalobě Mgr. L. pod sp. zn. 15 Ad 7/2024. V rámci tamějšího správního řízení byla žalobkyně vyslechnuta, přičemž potvrdila, že mezi ní a Mgr. L. byla dohoda, že žalobkyně bude mít na starost skladovou evidenci. Tuto skutečnost se žalovaná zřejmě snažila zachytit na str. 8 napadeného rozhodnutí, neboť opakuje pasáž z rozhodnutí týkajícího se Mgr. L. (obě rozhodnutí pocházejí z téhož dne), leč již neuvádí obsah výsledku žalobkyně v pozici svědkyně. To ovšem nemá žádný vliv na správnost a zákonnost rozhodnutí.
42. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobkyně zavinila závažné nedostatky v odborném řízení předmětné lékárny, jelikož svým vlastním přičiněním, tj. převzetím starosti o skladovou evidenci a jejím neprováděním (nastavením určitého mechanismu a jeho následným

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

nedodržováním), způsobila systematické a dlouhodobé nesprávné vedení skladové evidence léčivých přípravků. Žalobkyně tak z pozice odborného zástupce nese odpovědnost za vytýkané jednání.

43. Soud též aprobuje závěr žalované, která neuvěřila tvrzení žalobkyně, že dotčené léčivé přípravky z předmětné lékárny neodvezla. Žalovaná mohla vycházet z listinného důkazu – zápisu o provedení dílčí kontroly lékárny Čejkovice – a v něm obsaženého vyjádření Mgr. L. Podstatné je, že se dotčené léčivé přípravky v předmětné lékárně nenacházely, přičemž žalobkyně kromě prostého popření tvrzení Mgr. L. nijak nevysvětlila, co se s nimi stalo, a ani nenavrhla žádné důkazy, např. právě výsledk Mgr. L. Jak uvádí žalovaná na str. 11 napadeného rozhodnutí, žalobkyně se evidenčního nenaskladnění léčivých přípravků dopouštěla i v případě prvního porušení svých povinností, což je další indicie zpochybňující věrohodnost žalobkyně. Závěr žalované, že žalobkyně jednala v přímém úmyslu, je proto správný.
44. Ohledně námitky žalobkyně týkající se bodu 12) Etického kodexu žalované soud uvádí, že tento bod ukládá lékárníkovi povinnost znát a dodržovat příslušné předpisy týkající se jeho povolání. Žalovaná nemusela zkoumat, zda žalobkyně tyto předpisy znala, porušení citovaného ustanovení zakládá i jejich nedodržení, kterého se žalobkyně dopustila. Ostatně obecně platí, že neznalost zákona neomlouvá.
45. Co se týče uložené sankce, soud nejprve podotýká, že ačkoli čl. 26 Listiny základních práv a svobod zaručuje právo na svobodnou volbu povolání, rozhodně to neznamená, že může kdokoli vykonávat jakékoli povolání, popř. že nemůže být zbaven práva vykonávat určité povolání. Dle odst. 2 citovaného článku může zákon stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností. Stanovení podmínek a omezení výkonu určitého povolání uskutečňuje veřejná moc ve veřejném zájmu, jímž je především zájem na kvalitě výkonu takových činností (nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 504/03).
46. Jak správně poznamenala žalovaná, přístup k profesi lékárníka je vzhledem k odborným nárokům na její výkon a vysoké odpovědnosti s ní spojené omezen zákonem a stavovskými předpisy. Žalovaná má rovněž pravomoc trestat své členy, a to i vyloučením. Soud dodává, že rovněž kárné orgány jiných profesních samospráv mají pravomoc vyloučit své členy, dopustí-li se závažných profesních provinění [např. § 32 odst. 3 písm. e) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, nebo § 48 odst. 3 písm. c) zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)]. Profesní samosprávy tak mají zákonnou možnost ukládat „likvidační“ sankci, přičemž opětovný výkon povolání je podmíněn uplynutím určitého času, popř. jinými podmínkami. Zákaz ukládání likvidačních pokut dle judikatury Ústavního soudu tudíž nelze vykládat tak, že by žalovaná nebyla oprávněna vyloučit svého člena, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky.
47. Pokud jde o přiměřenost sankce, žalovaná v napadeném rozhodnutí neuvádí žádné polehčující okolnosti a vyjadřuje se k nim až ve vyjádření k žalobě, což by samo o sobě bylo nedostačující (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71). Soud však tuto skutečnost nepovažuje za vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, jelikož je z něj zcela zjevné, že disciplinární delikty žalobkyně jsou natolik závažné, že by přihlédnutí k žalobkyniným tvrzeným polehčujícím okolnostem, resp. jejich výslovné vypořádání v odůvodnění nic nezměnilo na povaze uložené sankce.
48. Žalovaná se závažnosti jednání žalobkyně věnuje na str. 10 až 12 napadeného rozhodnutí. Žalobkyně je vedoucím lékárníkem ve vztahu k prvnímu porušení svých povinností a Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

odborným zástupcem ve vztahu k oběma porušením svých povinností, jedná se o dva skutky, jde o dlouhodobé porušování povinností, ve velmi vysokém objemu léčivých přípravků na předpis v hodnotě přes 1 mil. Kč vč. DPH, přičemž léčivé přípravky skončily neznámo kde a nejsou dohledatelné. Žalovaná neuvěřila žalobkyni, že její celkový měsíční čistý příjem činí 18 tis. Kč, neboť to neodpovídá příjmu vedoucího lékárníka a odborného zástupce a jediného jednatele provozovatele dvou zdravotnických zařízení. Žalobkyně jednala v nepřímém úmyslu ve vztahu k prvnímu porušení svých povinností a v přímém úmyslu ve vztahu ke druhému porušení svých povinností.

49. Žalovaná rovněž zmínila důsledky jednání žalobkyně, které může mít negativní dopad nejen na odbornost zacházení s léčivy v lékárně a tím i na život nebo zdraví pacientů, ale má též negativní vliv na celkové prostředí trhu s léčivými přípravky a na možnost jeho veřejnoprávní regulace. To je důležité např. v případě stahování léčivých přípravků z důvodu závady v jakosti. Ztráta veřejné kontroly nad značným množstvím léčivých prostředků, které mohou při nesprávném užití škodit, a jejich další přepravej může systémově narušit zásobování českých pacientů léky. Vysokou míru pravděpodobnosti, že smyslem protiprávního jednání žalobkyně byl další přepravej léčivých přípravků, lze dovodit mj. z jejich sortimentu (viz str. 9–10 napadeného rozhodnutí).
50. Na základě výše uvedeného žalovaná dospěla k závěru, že nepostačí uložení pokuty, ani podmíněného vyloučení z komory, ale je nezbytné uložit nejprísnejší sankci, tj. vyloučení z komory. Soud konstatuje, že žalobkyně výše zmíněné úvahy žalované ničím konkrétním nevyvracela, přičemž soud je považuje za logické, soudržné a racionální, *ergo* správné. Materiální znak deliktu – společenská škodlivost byl přitom dle soudu popsán dostatečně a vysoká míra ohrožení důležitých zájmů společnosti chráněných právními předpisy je dána. Co se týče druhého porušení povinností žalobkyně a zavinění ve formě přímého úmyslu, soud na argumentaci žalobkyně nevešel, viz výše.
51. Stran srovnání s případem řešeným v rozhodnutí Čestné rady žalované ze dne 26. 11. 2018, č. j. 759/ČR/2018, soud přitakává žalobkyni, že nejde o zcela shodný případ jako u ní, to ovšem neznamená, že ho žalovaná nemohla využít ke komparaci. Žalovaná na str. 12 napadeného rozhodnutí netvrdila, že jde o skutkově totožnou věc. Ve srovnávaném případě byl objem nezaevidovaných léčivých přípravků desetkrát nižší a doba porušování evidenční povinnosti třikrát kratší. Žalobkyni sice není přičítán výdej léčivých přípravků neznámou osobou jako ve srovnávaném případě, ovšem závažnost nezaevidování léčivých přípravků je v jejím případě zjevně o tolik vyšší, že žalovaná mohla za tento delikt uložit nejprísnejší sankci. Nutno dodat, že správní žaloba proti srovnávanému rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 31. 1. 2023, č. j. 5 Ad 8/2019-56.
52. Žalovaná v řízení před soudem ozřejmila (v tomto případě nejde o nepřípustné doplňování odůvodnění napadeného rozhodnutí, a to s ohledem na časový kontext), že její správní praxe musela reagovat na nově vzniklou situaci, kdy začalo docházet k častému a závažnějšímu porušování povinností spočívající v řádné evidenci léků jejími členy. Skutečnost, že žalovaná dosud ukládala nejprísnejší sankci výjimečně a sporadicky, ji nezbavuje možnosti reagovat na vývoj v oblasti páchaní deliktů, tedy možnosti pozměnit dosavadní správní praxi, či vytvořit zcela novou, neexistuje-li pro dané delikty adekvátní srovnání vzhledem k jejich vysoké společenské nebezpečnosti. Podstatné je, že postup žalované je odůvodněný a racionální.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

53. Soud pak může potvrdit, že je mu známo, že žalovaná za obdobné disciplinární delikty ukládá trest vyloučení, k čemuž odkazuje na řízení u zdejšího soudu sp. zn. 18 Ad 5/2024, sp. zn. 11 Ad 7/2024 a sp. zn. 11 Ad 8/2024. Ve všech případech byly žaloby zdejším soudem zamítnuty.
54. Ohledně navrhované moderace trestu (§ 78 odst. 2 s. ř. s.) soud uvádí, že jejím smyslem a účelem není hledání „ideální“ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro své ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23). Jak soud vysvětlil výše, žalovaná uložila žalobkyni nejprísnější sankci důvodně, a to s ohledem na závažnost jejího jednání a povahu chráněných zájmů.

Závěr

55. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
56. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. K požadavku žalované na náhradu nákladů řízení soud připomíná ustálenou judikaturu správních soudů, podle které náklady nepřevyšující náklady běžné úřední činnosti se žalovanému správnímu orgánu nepřiznávají (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, Sb. NSS 3228/2015). Jak soud uvedl výše, v projednávaném případě žalované nevznikly jakékoliv náklady, které by převyšovaly její běžnou úřední činnost. Soud rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 5 As 140/2015-41, dle něhož nelze náklady na právní zastoupení veřejné vysoké školy advokátem považovat za účelně vynaložené, neboť byla personálně i materiálně vybavena k tomu, aby byla schopna samostatně vystupovat v řízení před soudem v pozici správního orgánu. Totéž nepochybně platí i pro žalovanou; akceptování nákladů na advokáta by mohlo přicházet v úvahu např. u obecního úřadu velmi malé obce, tím však žalovaná není.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21. října 2024

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.